

Asia: VN/20605/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (kohdennettu alijäämän kattamista koskevan määräjän jatkaminen)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kainuun hyvinvointialue suhtautuu erittäin myönteisesti ehdotettuun lakimuutokseen, jonka perusteella hyvinvointialueen vuosien 2023 ja 2024 aikana kertyneiden alijäämien kattamisaikaa olisi mahdollista harkinnanvaraisesti hakemuksen perusteella jatkaa vuodesta 2026 joko vuoden 2027 tai vuoden 2028 loppuun saakka. Tämä ehdotettu muutos mahdollistaisi hyvinvointialueen lakisääteisten velvoitteiden täyttämisen ja suunnitelmallisen toiminnan sopeuttamisen käytettävissä olevaan rahoitukseen sen jälkeen, kun vuotuinen alijäämäkierre on saatu katkaistua vuonna 2025.

Esityksen mukaan hyvinvointialue voisi tehdä hakemuksen alijäämien kattamisajan pidentämisestä kesäkuussa 2026, kun vuoden 2025 tilinpäätöstiedot ovat vahvistuneet. Hakemus olisi tehtävä viimeistään vuoden 2026 elokuun loppuun mennessä. Tämän jälkeinen kansallisten päätösten aikataulu ei käy ilmi lausuntoaineistosta. Alueiden talousarvioprosessin näkökulmasta muutoksen haun aikataulun tulisi painottua edeltävälle keväälle, jotta mahdollinen lisäaika alijäämien kattamiseen voidaan tosiasiallisesti ottaa huomioon talouden sopeutustoimenpiteiden valmistelussa vuoden 2027 talousarviossa. Onkin tarpeen arvioida, voitaisiinko hakuprosessi käynnistää jo huhtikuussa, jolloin hyvinvointialueiden tilinpäätökset ovat käyneet aluehallitusten käsittelyssä. Näin ollen lopulliset päätökset mahdollisesta alijäämien kattamisajan pidentämisestä voitaisiin tehdä jo kesäkuussa aluevaltuustojen vahvistettua vuoden 2025 tilinpäätökset.

Investointisuunnitelman toimittamisaikataulua ministeriöille esitetään pidennettäväksi neljällä kuukaudella joulukuun lopusta huhtikuun loppuun. Tähän esitettyyn muutokseen Kainuun hyvinvointialue suhtautuu myönteisesti, mutta investointisuunnitelman päätöskäsittelyn aikataulutusta olisi syytä vielä edelleen arvioida. Esimerkiksi touko- tai kesäkuun loppuun mennessä ministeriöille toimitettavaan investointisuunnitelmaan seuraavaa vuotta koskien saataisiin päätös ja

lainanottovaltuuspäätös syksyllä. Tällöin investointi-, rahoitus- ja käyttötaloussuunnittelujen aikataulut olisivat keskenään nykyistä yhdenmukaisempia. Tällä oikaistaisiin nykyistä tilannetta, jossa investointisuunnitelma tehdään yli vuosi ennen investointien toteutusvuotta, minkä takia suunnitelmaan vääjäämättä syntyy muutostarpeita. Tämän lisäksi tulisi harkita, olisiko investointisuunnitelman aikajännettä tarpeen lyhentää kolmeen vuoteen. Rakennusinvestointien osalta on perusteltua tehdä suunnitelma koko hankekaudelle.

Mäenpää Sami
Kainuun hyvinvointialue

Tervo Elina
Kainuun hyvinvointialue